

Lausunto vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella 2028–2033

Rakennus- ja ympäristölautakunta 17.04.2024 § 62

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Marie Hentula, puh. 050 470 7860
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ympäristönsuojelutarkastaja Tomas Kull, puh. 040 488 5970
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Vesienhoitosuunnitelman 2028–2033 työohjelman suunnittelua ja vesienhoidon keskeisiä kysymyksiä sekä vesienhoitosuunnitelman ympäristöraportin laatimista koskeva kuuleminen on käynnissä 15.12.2023–17.6.2024. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on käynnissä olevan kuulemisen johdosta pyytänyt Paraisten kaupungin lausuntoa asiassa.

Kuulemisasiakirjassa Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella 2028–2033 käsitellään keskeisiä kysymyksiä, jotka liittyvät järvien, jokien, pohjavesien ja rannikkoalueiden tilan parantamiseen Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella. Seuraavan neljän pääaiheen on arvioitu olevan keskeisiä ja niitä korostetaan vesienhoitosuunnitelman tarkistamisessa sekä käytännön työssä vesien tilan parantamiseksi:

- Vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen tehostaminen ja kohdentaminen
- Valuma-aluelähtöinen vesien ja kuormituksen hallinta muuttuvassa ilmastossa
- Vaellusesteiden poistaminen ja vesielinympäristöjen kunnostaminen
- Yhteistyön lisääminen ja edistäminen vesienhoidossa

Kuulemisasiakirjassa selitetään perusteellisesti, miksi nämä pääaiheet ovat keskeisiä ja mikä hidastaa tavoitteiden saavuttamista. Asiakirjassa annetaan myös esimerkkejä siitä, mitä on jo tehty, esimerkiksi noin 100 000 hehtaarin peltomaan kipsikäsittely vuosien 2020–2025 aikana, vedenpidättäminen laajalla valuma-alueella Pohjanmaalla ja pienten vaellusesteiden poistaminen Pirkanmaalla.

Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien tilan heikkeneminen ja pyrkiä saavuttamaan kaikkien vesien vähintään hyvä tila. Vuoden 2021 lopussa valtioneuvosto hyväksyi koko Suomen vesienhoitosuunnitelmat vuoteen 2027 asti. Nyt vesienhoitosuunnitelmat tarkistetaan hoitokautta 2028–2033 varten. Vesienhoitosuunnitelmien päivittäminen ja hoitokauden 2028–2033 toimenpideohjelmien tarkistaminen etenee vaiheittain vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain määräaikojen puitteissa. Vesienhoidon suunnittelun aikataulu vuoteen 2027 esitellään kuulemisasiakirjan sivulla 22.

Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Vesienhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006). Vesienhoidon suunnittelu tapahtuu vesienhoitoalueilla, jotka on määritelty vesistöalue-jakoon perustuen valtioneuvoston asetuksella vesienhoitoalueista (1303/2004). Parainen kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen.

Vesien-hoitoalueille laaditaan vesienhoitosuunnitelmat, joissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet vesienhoitoalueella tehtävälle vesienhoitotyölle. Suunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Vesienhoito-suunnitelmat vuoteen 2027 on hyväksytty valtioneuvostossa vuonna 2021.

Oheismateriaali

Suomeksi:

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/kommentoi-vesienhoidon-suunnitelmia>

[Vesien ja merenhoidon suunnitteluvaiheet ja toimijat/Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren-vesienhoitoalue](#)

Ruotsiksi:

[Väsentliga frågor samt arbetsprogrammet för vattenvården på Kumo älv-Skärgårdshavets-Bottenhavets vattenförvaltningsområde](#)

<https://www.ymparisto.fi/sv/medverka/kommentera-planeringen-av-vattenvarden>

Esittelijä

Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Päivi Paavilainen, puh. 040 6277 470
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle, että Paraisten kaupunki antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Aineisto on laaja ja hyvin koottu, kuten myös esille nostetut keskeiset kysymykset:

- Vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen tehostaminen ja kohdentaminen
- Vaellusesteiden poistaminen ja vesielinympäristöjen kunnostaminen
- Valuma-aluelähtöinen vesien ja kuormituksen hallinta muuttuvassa ilmastossa
- Yhteistyön lisääminen ja edistäminen vesienhoidossa

Varsinkin vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen kohdentaminen, valuma-aluelähtöinen vesien hallinta ja asianomaisten osapuolten yhteistyön lisääminen ja edistäminen ovat keskeisiä asioita alueellamme. Toimenpiteiden vaikutukset tulee selvittää, jotta selviää, mihin toimenpiteet on kannattavinta kohdentaa. Tieto vesien tilasta, tilaan vaikuttavista tekijöistä ja suunniteltujen sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista pitäisi olla helposti saatavilla kaikille.

Vastaanottavan Saaristomeren rehevöitymisen korjaamista tehokkaampi keino olisi panostaa rehevöitymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin varmistamalla valuma-alueen maaperän hyvä laatu sekä tehostamalla pintavesien valumisen hallintaa. Pintavesien valumisen hallinta vettä varastoimalla ja virtaamia tasapainottamalla vaikuttaa vesiin myönteisesti vähentämällä kuormitusta, eli ravinteiden, haitallisten aineiden ja sedimentin kulkeutumista. Vesienhoidon ja maaperän kunnan parantaminen auttaa esimerkiksi maanviljelijöitä sopeutumaan ilmastonmuutokseen ja kestävämpään paremmin sekä kuivuutta että rankkasateita. Tämä parantaa myös koko maan huoltovarmuutta satojen ollessa vähemmän alttiita sään vaikutuksille.

Suurissa kaupungeissa, joissa on paljon läpäisemättömällä pintamateriaalilla päällystettyä rakennettua aluetta, tulee ottaa huomioon hulevesien hallinta. Hulevesiä tulee viivyttää sen sijaan, että ne päästetään vesistöihin

puhdistamattomina. Hulevesien hallinnan yhdistäminen kestäväan kaupunkisuunnitteluun voi mahdollistaa viihtyisemmän elinympäristön, jossa on tilaa lisätä luonnon monimuotoisuutta.

Vesistöjen kunnostaminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, ravinnekuormituksen vähentäminen ja myönteinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen voidaan saavuttaa hiiltä sitovalla maataloudella. Hiiltä sitova maatalous hyödyttää vesienhoitoa, ravinnetasapainoa ja mikrobitoimintaa. Maaperän hyvä kunto parantaa sadon lisäksi myös sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Eri toimijoiden välisen yhteistyön edistäminen on toimivan vesienhoidon kulmakivi. Toiminnan perustana tulee olla kokemus vesienhoidon tarpeellisuuden tiedostamisesta ja siitä, että asiaa voi itse vaikuttaa. Kiinnostus vapaaehtoisia vesienhoitotoimenpiteitä kohtaan vahvistuu, kun on olemassa selvät ohjeet ja tieto siitä, mitä omalla pihalla voi tehdä, mitä se maksaa ja miten se vaikuttaa ympäristöön. Maanomistajien osallistaminen alusta asti vesienhoitoon liittyvään suunnitteluun on keskeistä. Kun paikallinen väestö saa osallistua vesienhoitoon liittyvään suunnitteluun ja päätöksentekoon, toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta ovat mielekkäämpiä. Paikalliset asukkaat tuntevat paikalliset olosuhteet parhaiten.

Kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa työohjelmasta eikä vesienhoitosuunnitelman tarkistamisen aikataulusta.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Kaupunginhallituksen lopullisen käsittelyn jälkeen:
lausuntopalvelulu.fi (diaarinumero: EPOELY/3145/2023)

Kaupunginhallitus 13.05.2024 § 124
1067/11.05.03/2023

Valmistelija Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Päivi Paavilainen, puh. 040 6277 470
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Oheismateriaali <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/kommentoi-vesienhoidon-suunnitelmia>

[Vesien ja merenhoidon suunnitteluvaiheet ja toimijat/Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren-vesienhoitoalue](#)

Esittelijä Kaupunginjohtaja Tom Simola, puh. 050 558 2270
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Paraisten kaupunki antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Aineisto on laaja ja hyvin koottu, kuten myös esille nostetut keskeiset kysymykset:

- Vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen tehostaminen ja kohdentaminen
- Vaellusesteiden poistaminen ja vesielinympäristöjen kunnostaminen
- Valuma-aluelähtöinen vesien ja kuormituksen hallinta muuttuvassa ilmastossa

- Yhteistyön lisääminen ja edistäminen vesienhoidossa

Varsinkin vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen kohdentaminen, valuma-aluelähtöinen vesien hallinta ja asianomaisten osapuolten yhteistyön lisääminen ja edistäminen ovat keskeisiä asioita alueellamme. Toimenpiteiden vaikutukset tulee selvittää, jotta selviää, mihin toimenpiteet on kannattavinta kohdentaa. Tieto vesien tilasta, tilaan vaikuttavista tekijöistä ja suunniteltujen sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista pitäisi olla helposti saatavilla kaikille.

Vastaanottavan Saaristomeren rehevöitymisen korjaamista tehokkaampi keino olisi panostaa rehevöitymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin varmistamalla valuma-alueen maaperän hyvä laatu sekä tehostamalla pintavesien valumisen hallintaa. Pintavesien valumisen hallinta vettä varastoimalla ja virtaamia tasapainottamalla vaikuttaa vesiin myönteisesti vähentämällä kuormitusta, eli ravinteiden, haitallisten aineiden ja sedimentin kulkeutumista. Vesienhoidon ja maaperän kunnan parantaminen auttaa esimerkiksi maanviljelijöitä sopeutumaan ilmastonmuutokseen ja kestävämpään paremmin sekä kuivuutta että rankkasateita. Tämä parantaa myös koko maan huoltovarmuutta satojen ollessa vähemmän alttiita sään vaikutuksille.

Suurissa kaupungeissa, joissa on paljon läpäisemättömällä pintamateriaalilla päällystettyä rakennettua aluetta, tulee ottaa huomioon hulevesien hallinta. Hulevesiä tulee viivyttaa sen sijaan, että ne päästetään vesistöihin puhdistamattomina. Hulevesien hallinnan yhdistäminen kestävämpään kaupunkisuunnitteluun voi mahdollistaa viihtyisemmän elinympäristön, jossa on tilaa lisätä luonnon monimuotoisuutta.

Vesistöjen kunnostaminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, ravinnekuormituksen vähentäminen ja myönteinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen voidaan saavuttaa hiiltä sitovalla maataloudella. Hiiltä sitova maatalous hyödyttää vesienhoitoa, ravinnetasapainoa ja mikrobitoimintaa. Maaperän hyvä kunto parantaa sadon lisäksi myös sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Eri toimijoiden välisen yhteistyön edistäminen on toimivan vesienhoidon kulmakivi. Toiminnan perustana tulee olla kokemus vesienhoidon tarpeellisuuden tiedostamisesta ja siitä, että asiaa voi itse vaikuttaa. Kiinnostus vapaaehtoisia vesienhoitotoimenpiteitä kohtaan vahvistuu, kun on olemassa selvät ohjeet ja tieto siitä, mitä omalla pihalla voi tehdä, mitä se maksaa ja miten se vaikuttaa ympäristöön. Maanomistajien osallistaminen alusta asti vesienhoitoon liittyvään suunnitteluun on keskeistä. Kun paikallinen väestö saa osallistua vesienhoitoon liittyvään suunnitteluun ja päätöksentekoon, toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta ovat mielekkäämpiä. Paikalliset asukkaat tuntevat paikalliset olosuhteet parhaiten.

Kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa työohjelmasta eikä vesienhoitosuunnitelman tarkistamisen aikataulusta.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti palauttaa valmisteluun. Kaupunginhallitus toivoi valmistelun sitomista hallitusohjelmaan sekä kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmaan.

Jakelu

lausuntopalvelu.fi (diaarinumero: EPOELY/3145/2023)
